

[Udenrigsministeren.]

om, hvor brændende Fredsønsket er i alle Folk. Men enhver, der følger Beretningerne udefra, vil være paa det rene med, at Uhyggen trods det Haab, der kan knyttes dertil, dog ikke er fjernet. Den lever ogsaa i Danmark, ikke fordi vi regner med direkte Indblanding i selve Krigsbegivenhederne som noget sandsynligt, men fordi vi er paa det rene med, at en Storkrig vilde ramme haardt ogsaa de Folk, der ikke var med i den. Den vilde undergrave deres Økonomi, og de vilde komme til at bære deres Part af den aandelige Opløsningstilstand, som er en Storkrigs sikre Følge.

Det er da naturligt, at man i alle Folk spørger, hvorledes man kan øge egen Tryghed under de Forhold, der nu bestaar i Verden. Sammenligninger fra Sted til Sted maa altid foretages med meget Forbehold, men jeg antager, at alle vil være enige om, at de sidste Aars Begivenheder viser, at Folkeforbundet ikke kan skænke dets Medlemmer Sikkerhed. Betingelsen derfor vilde være, at det havde en nogenlunde universel Karakter, og at Rustningerne begrænsedes i Overensstemmelse med Pagten. Ingen af disse Betingelser har hidtil været opfyldt. Dernæst: at Sikkerhed ikke naas ved Alliancer med andre Stater, store eller smaa, og endelig, at saadan Sikkerhed heller ikke kan naas for mindre Stater ved egne Rustninger, selv om disse i en mellemstor Stat drives til det yderste Højdepunkt. Fuld Sikkerhed kan jo i en Verden som den, vi kender, overhovedet ikke naas, end ikke for Stormagterne.

Ogsaa i Danmark maa vi under Forhold som de nu bestaaende med aabent Sind overveje, hvilken Holdning fra vor Side der er mest egnet til at øge Trygheden. En Drøftelse deraf vil paa hensigtsmæssig Maade kunne foregaa i et Rigsdagsudvalg som det, der er omtalt af Statsministeren her i Dag, i Samraad med de paagældende Ministre.

Om visse Hovedspørgsmaal tror jeg dog, vi paa Forhaand vil være enige. Danmark maa opretholde den gode Forstaaelse, hvori det lever med alle andre Stater. Vi maa underbygge denne ved hensynsfuld Holdning over for disse Stater, baade i Pressen og i vore Diskussioner, uden Hensyn til, om de Former; hvorunder andre Stater styres, ligner dem, som vi er overbeviste om er de rette for vort Folk, eller om de er vidt forskellige derfra. Det er naturligt, at vi med største Interesse følger Begivenhederne rundt om i Verden, at vi søger at forstaa deres Aarsager, og at vi føler med alle, der lider ilde, hvor det saa

er i Verden. Men det er ikke vor Sag at fælde Dom i andre Folks Tvistigheder eller over deres indre Forhold. Alle, der udtaler sig om disse Spørgsmaal, maa tænke paa det Ansvar, de har for, at Tilliden her ikke undergraves.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt opfordrede til, at vi i een Henseende skulde yde vort Bidrag til Forstaaelsen mellem andre Folk, idet han ønskede, at Danmark skulde søge de andre nordiske Staters Medvirken til at fremme Forstaaelsen mellem Tyskland og det britiske Rige. Jeg anerkender den Følelse, ud fra hvilken denne Opfordring fremkom, og det er selvsagt, at vi er rede til at gøre, hvad vi kan, for at fremme Forstaaelsen mellem Folkene, og ikke mindst mellem de to Folk, her er Tale om, hvis der skulde byde sig Lejlighed dertil. Men jeg maa tilføje, at vore Muligheder for at paavirke Forholdet mellem de to mægtige Riger, han nævnte, synes mig meget beskedne, og vi kan ikke tænke os at tilbyde saadan Medvirken under Forhold, hvor den maaske vilde være uønsket i de to store Folk.

Det har under Forhandlingerne her været understreget, at et af Midlerne til at betrygge vor Stilling er Samarbejdet mellem de nordiske Folk. Alle ved, at jeg deler den Opfattelse, at vi bør fæstne og udvikle dette Samarbejde. Det er sket i stort Omfang i det sidste krigsprægede Tiaar. Det bør ske i stigende Grad i saadant Omfang, som Vilkaar og Udvikling kan bære. Forstaaelsen ude i Verden af de nordiske Folks nære Samhørighed er en værdifuld Styrkelse af hele deres Stilling. Værdi i saa Henseende vil det ogsaa have at udvikle det nøjere Samarbejde, der allerede er begyndt med andre mindre Stater, der har et lignende Sindelag som vort.

Men som Dagens Vilkaar er, kan vi ikke nøjes med at overveje vor Holdning, saa længe Freden bevares, vi maa ogsaa tænke paa, hvorledes den maa være, hvis en Storkrig trods alt skulde bryde ud. Der vil her uden al Tvivl være Enighed om, at vort Maal da maa være at holde os uden for Krigen, og at dette maa medføre en strengt upartisk Holdning. Denne Politik er den givne Følge af vort Folks Sindelag og vor geografiske Stilling. Ingen politiske Forskydninger, ingen Stemningsforskydninger vil kunne ændre den. Gennemførelsen af denne Politik er tilrettelagt ved Drøftelser med de andre nordiske Stater. Neutralitetsregler er i Foraaret udstedt af os og af dem til praktisk Gennemførelse deraf.

Man kan spørge, om vort Medlemsskab